

Trondheimsregionen

Samarbeid om arealutvikling i Trondheimsregionen

**Oppstartsseminar Regional plan for arealbruk i Trøndelag (RPA)
4. September 2019**

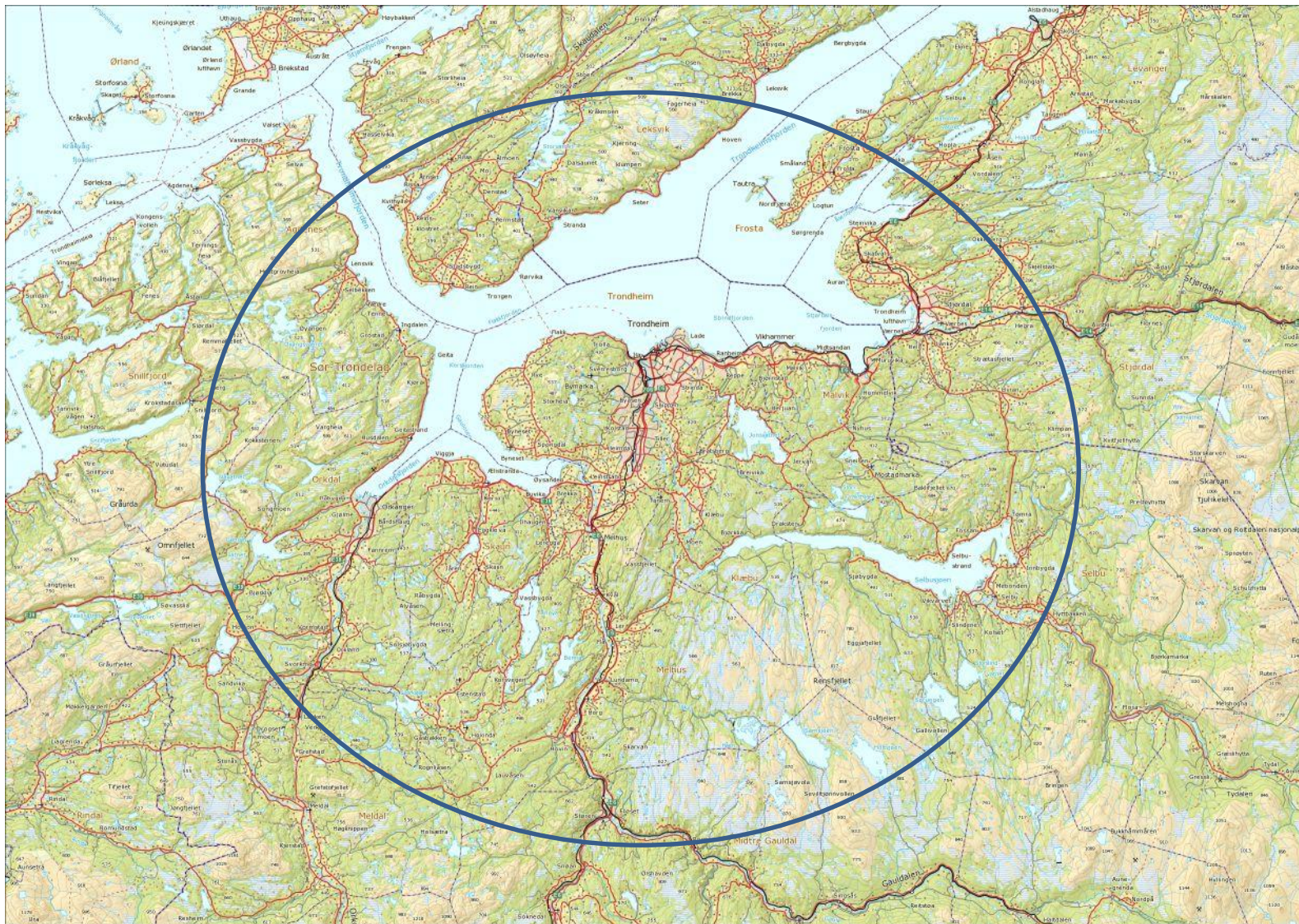
Prosjektleder IKAP - Esther Balvers

www.trondheimsregionen.no

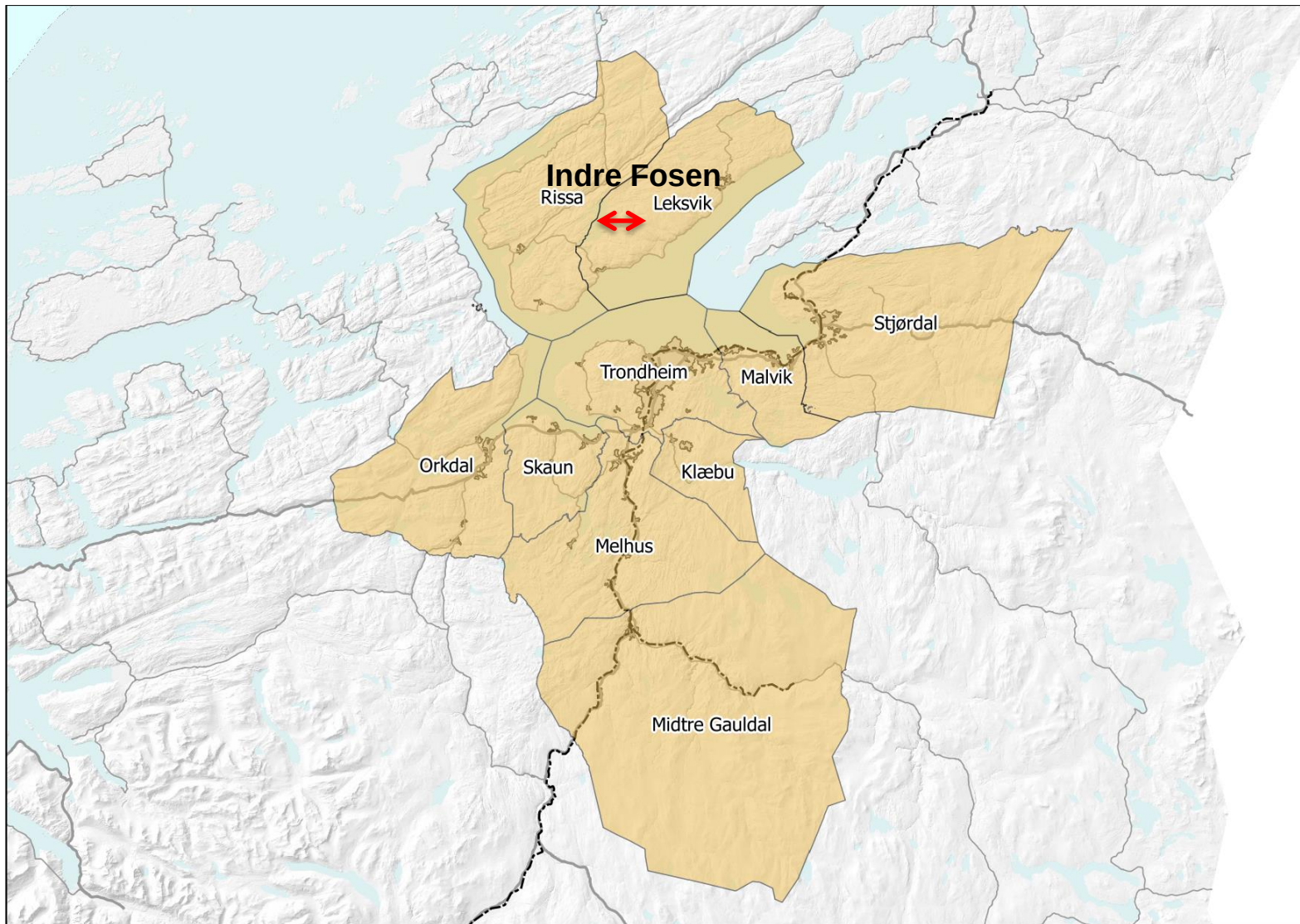
Disposisjon

- Om samarbeidet i Trondheimsregionen
 - Type vedtak i Trondheimsregionen
 - Hva mener politikere om IKAP?
 - Byvekstavtale
-
- Hvordan kan RPA bli relevant for kommunene også for de som allerede har IKAP

Trondheimsregionen

Trondheimsregionen

Hvorfor dette da?

- 295 000 innbyggere, 197 000 i Trondheim.
- Alle bor innenfor en time fra storbyen.
- 16 500 pendler til Trondheim.
- 4 500 pendler ut av Trondheim.

- Vi er ti kommuner som vil løfte hverandre framfor å konkurrere innbyrdes.
- Vi oppnår mer sammen enn hver for oss.

Stjørdal

Malvik

Trondheim

Klæbu

Melhus

Skaun

Orkdal

Midtre Gauldal

Indre Fosen

Hvorfor samarbeid i Trondheimsregionen

Styrke Trondheimsregionens utvikling i en nasjonal og internasjonal konkurransesituasjon og å ivareta en positiv utvikling av deltakerkommunene, i samspill med Trøndelag og Midt-Norge.

Stjørdal

Malvik

Trondheim

Klæbu

Melhus

Skaun

Orkdal

Midtre Gauldal

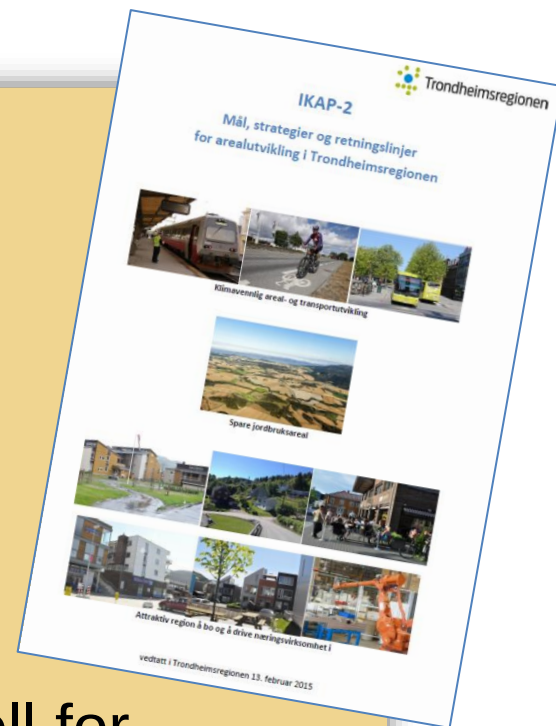

Indre Fosen

Interkommunal arealplan Trondheimsregionen (IKAP)

Mål:

- Trondheimsregionen skal tilby attraktive nærings- og boligarealer samt effektiv infrastruktur – tilpasset morgendagens behov og utfordringer.
- Trondheimsregionen skal være rollemodell for attraktivt og bærekraftig regionalt utbyggingsmønster.

Stjørdal

Malvik

Trondheim

Klæbu

Melhus

Skaun

Orkdal

Midtre Gauldal

Indre Fosen

Organisasjon

Trondheim kommune:
Vertskommune

Sekretariat:

Daglig leder

Prosjektleder
med sekretariat for
næringsplanen

Prosjektleder IKAP
- Statistikk/prognose

- Kommunikasjon
- Ulike prosjekt

Trondheimsregionen – regionrådet RR
(ordførere, opposisjon, rådmann, observatører)

Arbeidsutvalget – AU
(leder, nestleder
+ 2 ordførere)

Næringsrådet - NF
(3 FoU, 3 næringsliv, 3
rådmenn)

Rådmannsforum - RF
(alle rådmenn)

Stjørdal

Malvik

Trondheim

Klæbu

Melhus

Skaun

Orkdal

Midtre Gauldal

Indre Fosen

Politiske møter

Felles samlinger med forskningsmiljøet

Regionrådsmøte 6x per år

Felles Formannskapsmøte

Første strategidokumenter - 2010

VEDTATT PLAN

Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen

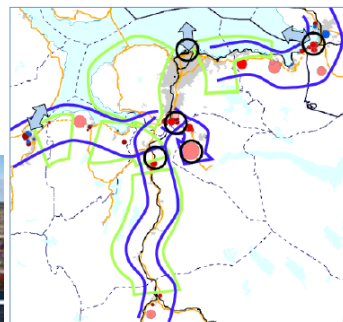

Vedtak i kommunestyret i Sjørdal kommune 29. april 2010
Vedtak i kommunestyret i Malvik kommune 26. mars 2010
Vedtak i kommunestyret i Trondheim kommune 22. april 2010
Vedtak i kommunestyret i Klebu kommune 20. april 2010
Vedtak i kommunestyret i Melhus kommune 05. mai 2010
Vedtak i kommunestyret i Skauvik kommune 26. mai 2010
Vedtak i kommunestyret i Orkdal kommune 28. april 2010
Vedtak i kommunestyret i Midtre Gauldal kommune 22. april 2010
Vedtak i kommunestyret i Rissa kommune 22. april 2010
Vedtak i fylkestinget i Sør-Trøndelag fylkeskommune 28. september 2010
Vedtak i kommunestyret i Selbu kommune 31. mai 2010

ENDELIG VEDTATT I TRONDHEIMSREGIONEN 11. JUNI 2010

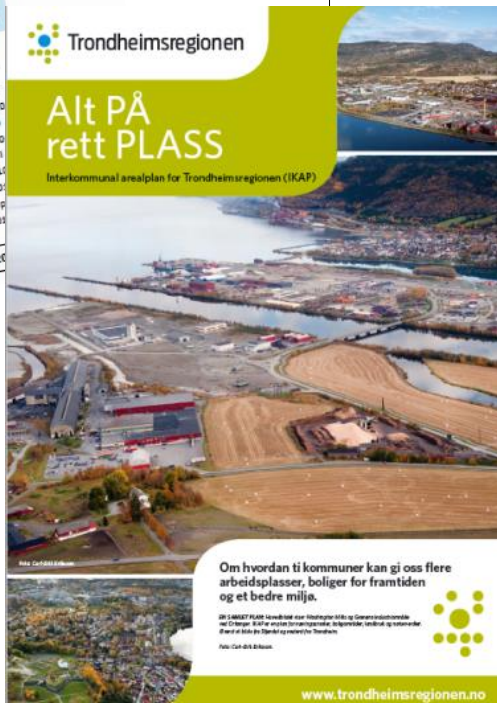
MELDING OM STRATEGISKE VALG
Strategier i kap 5.2 vedtatt av
Trondheimsregionen i møte 18.09.09

INTERKOMMUNAL AREALPLAN FOR TRONDHEIMSREGIONEN (IKAP)

Alt PÅ rett Plass

Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen (IKAP)

Om hvordan ti kommuner kan gi oss flere arbeidsplasser, boliger for fremtiden og et bedre miljø.

2010 LANSERER PLAN for å utvikle et samarbeid mellom ti kommuner i Trondheimsregionen. Planen skal gi oss flere arbeidsplasser, boliger for fremtiden og et bedre miljø.

www.trondheimsregionen.no

IKAP gir Trondheimsregionen avgjørende konkurransefortrinn:

- Vilje og evne til samarbeid om arealutviklingen.
- Gode regionale næringsarealer for store næringsvirksomheter og næringsarealer for å videreutvikle kommunenes fortrinn.
- IKAP gir grunnlag for miljøvennlige valg for næringsliv og beboere:
- Aktivitet, opplevelse, service og bosetting samles i regionens sentra.
- Dynamiske sentra er suksesskriteriet for næring og bosetting.
- Boliger for framtidens beboere med miljøvennlig livsform.

"Rollemodell for konkurransedyktig, bærekraftig utbyggingsmønster"

utkast PLANFORSLAG
vedtatt Trondheimsregionen 11.06.2010

INTERKOMMUNAL AREALPLAN FOR TRONDHEIMSREGIONEN (IKAP)

Hva er høringsutkast til 1.-utkast IKAP:

- Før godsterminal/havn er avklart skal det være tilstrekkelig arealtilbud: næringsareal som også ivaretar klima- og miljøutfordringene.
- Når godsterminal/havn er nærmere avklart må IKAP videreføres: Klargjøring av ytterligere store næringsareal i henhold til behov.
- 1.-utkast IKAP skal gi retningslinjer til kommunene om prioritering av boligområder ut fra attraktive og bærekraftige valg.

11. juni 2010

Samferdselspolitisk fundament

PRIORITERT:

- **InterCity-Trønderbanen: El-drift og dobbeltspor til Stjørdal**
- **E6 Sør: Nasjonalt viktig stamveg.**
- **E6 Øst: Krav om doble tunneløp utløser firefelts vei.**
- **IKAP: Redusert reisebehov og økt kollektivbruk.**
- **Videre kollektivsatsing i Miljøpakken og bymiljøavtaler, staten må også ta ansvar for økning i driftsutgifter.**
- **Knutepunkt for godstransport på Torgård inn i NTP 2018-27**

1. oktober 2015

VI VEKTELEGER OGSÅ:

- Gode og raske nasjonale og internasjonale togforbindelser.
- Bedre og mer miljøvennlig sjøtransport mellom Fosen-Trondheim
- Værnes: Flyplass og flytilbud må videreutvikles
- Bedre veg til Klæbu, sammenhengende standard på E39 helt fram til

www.tron

Strategisk næringsplan

Utvalgt til juni 2010
Om hvordan vi skal forene hjernekraft og handlekraft

NTNU og de andre kunnskapsmiljøene er regionens største fortrinn.

Næringsplanen du nå holder i hendene har som mål å utvikle bærekraftige og framtidsrettede bedrifter.

www.trondheimsregionen.no

Trøndelag fylkeskommune
Fylkes Hus
Postboks 2560
N-7735 STEINKJØR

Vår Sakshandler
Esther Balvers

Vår ref.
19/6927-1 (14261/19)

Deres ref.
201845692-5

Dato
21.02.2019

Høringsuttalelse Trondheimsregionen til Planprogram for Regional plan for areallbruk i Trøndelag

Regionrådet for Trondheimsregionen ser positivt på at regional plan for areallbruk skal være en utviklingsplan som skal bidra til en bærekraftig og differensiert areallbruk i Trøndelag. Trøndelag er et stort område med forskjellige utfordringer og behov. Trondheimsregionen mener at en plan på regionalt nivå skal være et styringsverktøy på et overordnet nivå for å håndtere kommunens eksisterende utfordringer og prioriterte viktige fylkeskommunens egne arealansvarområder. De må ikke komme i konflikt med primærkommunens rolle som den sentrale planmyndigheten og overnevnte skadestrametale vedtak. Dette gjelder også den delen av planprogrammet som omfatter utredningene som ikke direkte omfattes av IKAP: klimastilling, kulturvern, reinhold, kraftproduksjon, mineraler og massedepot, kystforanlegg, strandsoner og vannforvaltning.

Trondheimsregionen har IKAP som plandokument på regionalt nivå. Gjennom IKAP har kommunene og fylkeskommunen vedtatt felles mål, strategier og retningslinjer for utvikling av Trondheimsregionen. IKAP skal legges til grunn i all areal- og transportplanlegging i kommunene og i regionen for å oppnå målene. IKAP er vedtatt i alle kommuner i Trondheimsregionen og i Sør-Trøndelag fylkeskommune. Regionrådet forsetter at Regionalplan for areallbruk i Trøndelag er i tråd med IKAP.

Når det gjelder transportutvikling er det noen store samferdselsprosjekter som Trondheimsregionen prioriterer: forankret i Samferdselspolitisk fundament. Prosjektene har en virkning som går utover Trondheimsregionen sine grenser. Det er vesentlig at Trondelag fylkeskommune støtter prioriteringene, forankrer dem i sine planer og står sammen med Trondheimsregionen i forhandlingene med staten om finansiering og forankring i NTP.

Regionrådet støtter vurderingen om at det å legge opp til en god og bred planprosess er en forutsetning for å lykkes med oppfølging av Regional plan for areallbruk i Trøndelag. Primærkommunene, både politisk og administrativt, må bli involvert i det videre arbeidet. I planprogrammet beskrives en planprosess som legger opp til regionwide deltakelse med kommunenes politiske ledelse og faglige drøftinger med kommunestyrer og kommunestyre. Regionrådet mener det er vesentlig å ha en god prosess opp mot kommunestyrene for å få enighet om felles mål og strategier for areallutvikling som skal nedfelles i regional plan for areallbruk i Trøndelag. Felles forsamlingskapet i Trondheimsregionen 11.-12. april 2019 kan være en god

IKAP-2 Mål, strategier og retningslinjer for areallutvikling i Trondheimsregionen

Klimavennlig areal- og transportutvikling

Spare jordbruksareal

Attraktivt region å bo og å drive næringsvirksomhet i

vedtatt i Trondheimsregionen 13. februar 2015

Samordnet areal- og transportutvikling

spare jordbruksareal

klimavennlig arealutvikling

attraktiv region å bo i

attraktiv region å etablere og
drive næringsvirksomhet i

Vil selv bestemme over boligpolitikken

nyheter

Sør-Trøndelag Tirsdag 25. november 2014 | 9

– Vi trenger ikke Ikap

Gunnar H. Lysholm

Orkdalsordfører Gunnar H. Lysholm er kritisk til den interkommunale arealplanen i trondheimsregionen, Ikap.

Orkdalsregionen
Orkdalsregionen er en av de ni kommunene som inngår i Trondheimsregionen.

Onsdag skal formannskapet i Orkdal behandle Ikap, i forbindelse med at planen rulleres.

Ti kommuner

Det er ti kommuner som omfattes av planen: Trondheim, Steinkjer, Malvik, Kåreby, Melhus, Midtre Gauldal, Skaun, Orkdal, Rissa og Leksvik.

Utgangspunktet for planen er at regionen skal være konkurransedyktig og attraktiv for næringsetableringer og framtidig bosetting. Jordvern står sentralt i planen, som ikke er juridisk bindende.

Ikke vellykket I

Planen har ikke vært spesielt vellykket. Trondheim, som største kommune i samarbeidet, har ikke bygd seg spesielt mye om den, sier Lysholm og henviser til nedbygging av landbruksareal.

Kritisk

Orkdalsordfører Gunnar H. Lysholm har ved flere anledninger

Grensene er det eneste som er nevnt konkret fra Orkdal i den interkommunale arealplanen.

Foto: Trondheim havn

utalt seg kritisk til planen.

Det gjør han nå også. Ordføreren åpner for at Orkdal trekker seg ut av det formaliserte samarbeidet med kommunene i det som benevnes som trondheimsregionen.

– Ifølge planen skal man ivareta dyrkajord. Samtidig har Trondheim fått frigjort ganske store jordbruksarealer til boligbygging. Dette er boliger som kunne vært bygd utenfor byen i stedet.

Ikke vellykket II

Han er heller ikke imponert over den funksjonen Ikap har hatt når det gjelder næringsliv.

– Planen skulle gi et samarbeid om hvor man skulle ha areal for ulike typer næringsetableringer.

Det har heller ikke vært vellykket, sier Lysholm som er sterkt i tvil om hvorvidt Orkdal skal fortsette sitt formaliserte samarbeid med trondheimsregionen.

Ut av Ikap?

– Jeg er veldig usikker på om Orkdal skal ha et framtidig engasjement i trondheimsregionen, ikke minst på bakgrunn av kommunestrukturreformen. I mitt hode bør Orkdal heller innta rollen som regionssenter i orkdalsregionen.

– Er det i det hele tatt noen vits med Ikap?

– Vi trenger det ikke. – Kan det komme et forslag i formannskapet om å gå ut av samarbeidet?

– Det har vi ikke drøftet. Vi skal ha gruppemøte mandag. Vi har nok lover og regler å forholde oss til. Vi trenger ikke Ikap i tillegg.

OPPGITT: Selvråderetten må stå sterkt, mener blant annet ordfører Jørud Jørgensen. Rådmann Roy J. Jevard minner om at fylkesmannen ser på den interkommunale arealplanen som et juridisk bindende dokument.

Melhus formannskap vil ikke at boligpolitikken i Melhus skal bestemmes på annet sted enn lokalt.

– Forretting er bra, men det er ikke noe byråkrater i byen skal bestemme, sa opposisjonsleder Gunnar Krogstad (Ap) under formannskapsmøtet tirsdag.

Selvråderett

Uttalelsen falt da formannskapet skulle uttale seg om interkommunale arealplan (IKAP), og formannskapet vedtok at areal- og transportplanlegging i Melhus ikke skal berøres av den interkommunale

le planen.

– Interkommunale arealplan er blitt et tredje forvaltningsorgan. Vi mister lokalt selvråderett, sa ordfører Jørud Jørgensen.

Næringsareal

Interkommunale arealplan startet som et samarbeid om næringsarealer over 100 mål. Kommunene i Trondheimsregionen skulle peke ut områder som var særlig egnet for virksomheter som trenger store arealer. I stedet for å konkurrere om virksomheter, skulle kommunene bli enige hvor arealkrevende virksomheter skulle tilbys arealer. Sveberg i Malvik ble pekt ut, og rådmann Roy J. Jevard opp-

ENIGE: Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet var også opptatt av et boligsyn. Arne Bremnes, Berit Wold Fjelle, Jens Otto Hovdal, Bente Esterstad og Gunnar

lyste under formannskapsmøtet at avsetningen på næringsarealer i Sveberg har vist seg å gå tyngre enn forventet.

– Sveberg har gått tungt. Det ser ut til at Torgård, Tullan og Hofstad næringspark kommer før, sa rådmannen fast.

Melhus formannskap har nå fremmet ønske om at Øysand blir med på lista over sentralt næringsområde.

Boliger

Interkommunale arealplan delte seg i to deler i høringen i de kommunene som er med i Trondheimsregionen, deriblant Melhus, Midtre Gauldal, Skaun og Kåreby. Rådmannen hadde anbefalt Melhus formannskap å ta inn setningen «Retningslinjene i IKAP skal legges til grunn for areal- og transportplanleggingen i Mel-

hus kommune».

Det var denne setningen som vakte sterke protester i formannskapet, og politikerne ville ha denne borte fra Melhus kommunes uttalelse fordi de selv vil bestemme over boligpolitikken for Melhus. Politikerne ønsker at de kan avgjøre hvor i Melhus de ønsker framtidig boligbygging uten å måtte ta hensyn til hva andre kommuner mener. Tidligere har kommunestyret i Melhus vedtatt at det skal være boligbygging i alle de sju tettstedene.

– Det må legges andre kriterier for boligbygging på Halønda enn i for nedre Melhus, mener Krogstad (Ap).

Interkommunale arealplan kan komme til å stå over kommunale planer, mener melhuspolitikere.

– Fylkesmannen bruker IKAP nærmest som et juridisk dokument omtrent før den

Vedtak:

Melhus kommune slutter seg til mål, strategier og retningslinjer i høringsutkast IKAP-2, datert 19.09.14.

Melhus kommune betrakter boligdelen i IKAP-2 som veiledende for arealdisponeringen i kommunene.

Nye Sveberg skal prioriteres som sentralt næringsområde for arealkrevende næringsvirksomhet i Trondheimsregionen i et langsiktig perspektiv.

Øysand skal prioriteres som sentralt næringsområde for arealkrevende næringsvirksomhet i Trondheimsregionen i et langsiktig perspektiv.

Dersom det kommer supplerende tillegg, eller endringer til dette vedtaksforslaget, som grunn av høringsuttalelser, skal formannskapet avklare endelig vedtak før Trondheimsregionens første møte i 2015.

Tilråding i Formannskap – 26.11.2014

1. Orkdal kommune slutter seg til mål, strategier og retningslinjer i høringsutkast IKAP-2, datert 19. september 2014.
2. Retningslinjene i IKAP skal følges opp i all areal- og transportplanlegging i kommunen.
3. Dersom det kommer supplerende tillegg eller endringer til dette vedtaksforslaget som grunn av høringsuttalelser, gis formannskapet myndighet til å avklare endelig felles vedtak før Trondheimsregionens første møte i 2015.

Orkdal kommune forutsetter at samferdselsutfordringen knyttet til omlegging av E39 Fra Harangen til Bårdshaug, Fv 710 til Lensvik og havneutbygging/logistikknutepunkt medfører at infrastrukturen i Orkdalsregionen prioriteres høyt.

Formannskapet viser til igangsatt utredningsarbeid finansiert av STFK, Ørland kommune, Agdenes kommune, Orkdal kommune og Statens vegvesen.

8. 6. Har du forslag til hvordan IKAP kan fungere bedre?

Sørge for ytterligere forpliktelse gjennom tettere dialog med fylkeskommune og fylkesmann

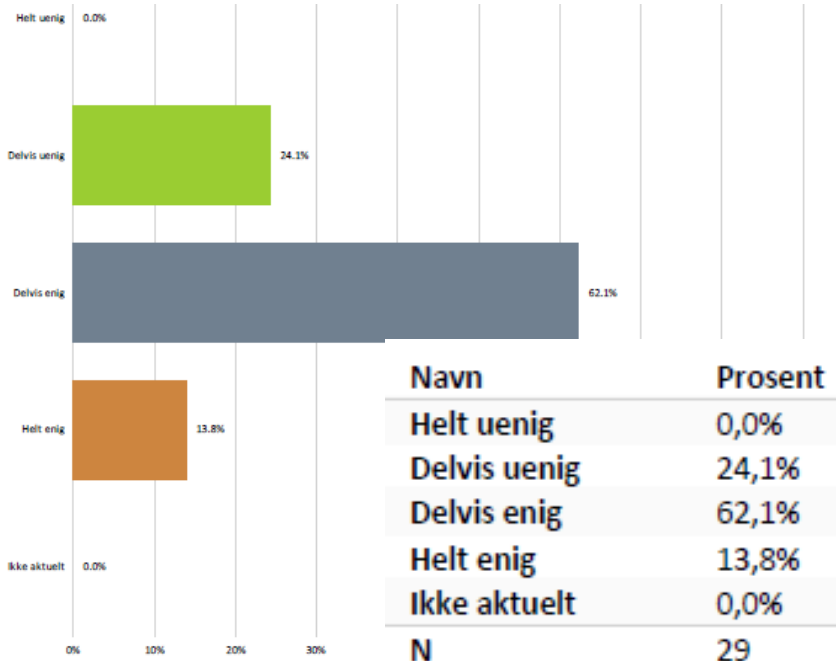
Kommunene må få sterkere eierskap til IKAP

Næringsarealutfordringene må forplikte og ansvarliggjøre den regionale stat, og fylkeskommunen.

Jeg synes Ikap blir preget av for mange kompromisser, noe som nødvendigvis ikke gir de beste arealene som næringslivet etterspør

Skulle ønsket et større fokus på sjø/havnenære industriarealer i regionen for å tilrettelegge for mere godstransport på sjø

7. 5. Arbeidet med interkommunal arealplanlegging (IKAP) fungerer godt

Fra møtet i Regionrådet

- Samarbeidet har hatt veldig positiv utvikling de siste årene.
- Trondheimsregionen må fortsatt ha fokus på utviklingsoppgaver, ikke tjenesteproduksjon.
- Digitalisering, klima/miljø, og innovasjon i offentlig sektor ble tatt fram som viktige nye samarbeidsområder i neste periode.

Byvekstavgift for Trondheimsområdet

Samordnet areal- og transportutvikling for å oppnå nullvekstmålet

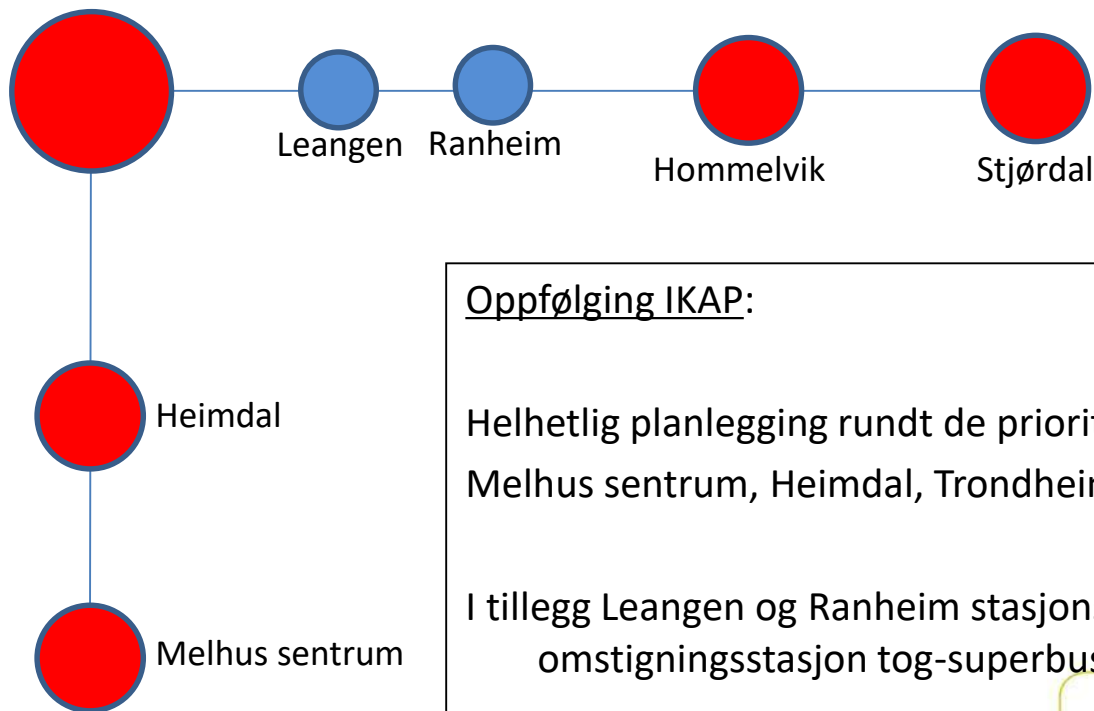

Arealutvikling som støtter opp under økt frekvens på
jernbane Melhus - Stjørdal

=

knutepunktutvikling/fortetting
rundt prioriterte stasjonsområder IKAP

Trondheim S

Oppfølging IKAP:

Helhetlig planlegging rundt de prioriterte stasjonsområdene:
Melhus sentrum, Heimdal, Trondheim S, Hommelvik og Stjørdal

I tillegg Leangen og Ranheim stasjonsområde som
omstigningsstasjon tog-superbuss

Byvekstavtalen (BVA)

Staten, Trøndelag fylkeskommune, Melhus – Trondheim – Malvik – Stjørdal kommune
(Skaun og Orkdal burde også ha vært invitert, kanskje neste gang?)

Statlig bidrag i finansiering
infrastrukturtiltak (gang,
sykkel, kollektiv) og drift
kollektivtransport
Budsjett NTP 2018 - 2029

mot

Egenandel
partene lokalt og inntekter
bompenger

+

Forpliktelser arealutvikling
som støtter opp under
infrastrukturtiltakene,
nullvekstmål

+

Restriktive tiltak
personbiltransport
(bomstasjoner, parkering)

Ferdig forhandlet 15. mars 2019
Politisk behandlet kommunestyrene, fylkestinget periode mars-juni
Signert av alle parter 25. juni 2019

Hvordan kan RPA Trøndelag bli relevant for kommunene

- Viktig med god prosess, både med administrasjonene, politikerne, organisasjoner/foreninger
- Skape tillit og forankring
- Trøndelagsplanen som utgangspunkt
- Kartlegge og skape enighet om hvilke areal- og transportutfordringene har behov for samordning mellom kommunene, fylkeskommune og staten
- Vær tydelig på hva fylkeskommunen skal bidra med, hva forventes fra kommunene og fra staten
- Mål og strategier – for politikere mest relevant, kjempe nyttig for planleggere, bør ha lang varighet = skape forutsigbarhet
- Retningslinjer – nyttig for planleggere, kan evt. oppdateres/justeres oftere
- Strategikart som viser hovedlinjene i det som er vedtatt og skal følges opp i all areal- og transportplanlegging

Kan RPA bli relevant for kommunene som allerede har IKAP?

- tjå ... politikerne har gitt tydelig signal om at de ikke ønsker et plannivå til
- det er IKAP som er den regionale arealplanen for Trondheimsregionen
- RPA forutsettes å være 100% i tråd med IKAP

Potensiell nytteverdi RPA Trøndelag for IKAP kommunene

- strategi for samordnet areal- og transportutvikling utenfor Trondheimsregionen som bidrar til måloppnåelse i Trondheimsregionen (passasjergrunnlag økt frekvens jernbane Melhus – Steinkjer)
- samspill investeringer i kollektivtransport og boligbygging i kommunene (regionbuss, matebuss, pendlerparkering, knutepunkt, holdeplasslokalisering)
- tydeliggjøre hvordan fylkeskommunen skal bidra til å oppnå målene i IKAP - handlingsplan (kollektivtransport, fylkesveger, regionalt sykkelnett, lokalisering fylkeskommunale arbeidsplasser/tjenester, ...)

Noen regionalt relevante tema inngår ikke i IKAP

- masseuttak
- friluftsliv, reiseliv
- naturvern
- energiforsyning, ...

Samordnet areal- og transportutvikling

Ta vare på kvalitetene i regionen

